

UNA ORGANITZACIÓ CONFLICTIVA

El camí culmina a Madrid

Carles Ruiz

És el segon intent seriós d'organitzar territorialment el Principat, amb un problema greu al darrere: la Corporació Metropolitana de Barcelona. El debat entre les distintes forces polítiques ha impossibilitat cap mena de consens.

visió territorial. Per la seva banda, el PSUC proposa l'elaboració de tres lleis: la d'Ordenació Territorial, la Llei Metropolitana i la llei que reduiria Catalunya a província única. Les dues primeres les elaboraria el Parlament i la tercera, les Corts Generals.

Municipis «light»

El dia 19 d'abril es va reunir a la Seu d'Urgell la VI Assemblea de la Federació de Municipis de Catalunya

Per segona vegada en aquest segle, Catalunya intenta organitzar el territori que li pertoca per l'Estatut. Fa cinquanta anys la Generalitat republicana aplicà la ponència d'estudi dirigida per en Pau Vila, que dividia Catalunya en trenta-vuit comarques i nou vegueries. Aquella divisió, però, va tenir una existència precària i curta, determinada per la guerra i el seu desenllaç. Al desembre de l'any passat, el Consell Executiu de la Generalitat aprovà l'esborrany del projecte de llei d'Organització Territorial i de Govern Local (LOTGL); d'aquesta manera, s'obrí de nou un dels debats més polèmics de la política catalana.

Al gener d'enguany, el Consell Executiu de la Generalitat lliurà el text a la Mesa del Parlament. De seguida es produïren les primeres reaccions. El ministre d'Administració Territorial, Fèlix Pons, declarà a la premsa que la iniciativa de suprimir la CMB podia entrar en contradicció amb la Llei de Bases de Règim Local. Aquest text, elaborat pel jurista Antoni Ballona i Rocamora, desenvolupa els articles 5.3 i 9.8 de l'Estatut d'Autonomia i té la

qualificació de «document de treball», un document que estableix els municipis i les 38 comarques —com la divisió del 36— com a ens de l'administració local, suprimeix la Corporació Metropolitana de Barcelona, modifica el règim competencial de les províncies i anomena les diputacions consells territorials. Al preàmbul, qualifica d'irrenunciable la supressió de les províncies, tot i que indica que el procés necessari per aconseguir-ho culmina a les Corts Generals de l'estat. Pel que fa a les finances, la Generalitat exercirà la tutela financera dels ens locals i en regularà la hisenda. A més, preveu la crea-

A l'esquerra, Lluís Armet, portaveu del PSC al Parlament, contrari al sistema de representació. A la dreta, Max Cahner: «Abans tothom estava per la desaparició de les províncies.»

ció del Fons de Cooperació Municipal de Catalunya, que serà distribuït pel govern català quan elabori els pressupostos anuals de la Generalitat. El text reconeix també com a ens locals la província les entitats municipals descentralitzades i les mancomunitats de municipis i comarques.

Tots els grups polítics representats en el Parlament poden presentar a la ponència projectes com a material de treball, però només CiU, el PSUC i el Grup Popular n'han presentat. La proposta que fa el Grup Popular és la de reduir la LOTGL al desenvolupament de la Llei de Bases, deixant per a més endavant la discussió sobre la di-

(FMC). La FMC aplega, sobretot, els municipis amb majoria d'esquerres. Evidentment, un dels temes que més polaritzà l'interès dels assistents va ser el de la LOTGL. Després de dos dies de debats, es va donar lectura a una declaració. El document, que havia estat aprovat pel Consell Nacional de la FMC, el mes de març a Terrassa, manifestà «la seva total disconformitat» amb el text presentat pel Consell Executiu. Segons aquesta declaració, el text «atempta greument contra el principi d'autonomia local i no fa efectiu el principi de participació dels ens locals en els Pressupostos de la Generalitat, a més de plantejar les co-

Macià Alavedra: Les seues propostes han provocat declaracions contundents des del PSC.

des, que tenen una majoria d'esqueres.

Per a Ribó, «el millor seria equilibrar una via de representació directa dels grans municipis amb l'agrupació dels petits municipis amb una altra via d'elecció. Dues vies d'accés al Consell comarcal per compensar les dues coses: que no hi hagués la possibilitat d'un consell que no tingués en compte el factor població, però que tampoc no hi hagués un consell que no tingués en compte el factor unitat municipal».

Descentralització

Una de les qüestions que més han cridat l'atenció del text presentat pel Consell Executiu és la no aparició explícita de la vegueria, a diferència de la divisió del 1936. Sense vegueria, ¿és la comarca l'òrgan de descentralització de l'administració de la Generalitat? És una possibilitat que com a mínim deixa oberta l'article sisè del «document de treball».

Ramon Camp, de CiU, afirma que no es pot dir, en sentit estricte, que s'hagi renunciat a la vegueria. «El document de treball preveu establir i determina una sèrie de criteris pels quals s'ha de descentralitzar l'administració de la Generalitat. I preveu també que una comissió faci un estudi de quins àmbits territorials són els més adients per descentralitzar-la. A més, dona el termini d'un any per fer aquesta funció. Ara, aquests àmbits territorials, ¿seran diferents a les províncies actuals? És el resultat de l'estudi. La vegueria s'entén com a àmbit territorial en el qual es descentralitza els serveis administratius de la Generalitat, i aquest àmbit territorial pot ser factible en funció d'aquest estudi».

ERC és partidària que no hi hagi cap província, «però si n'hi ha cap, perquè ho diu la Constitució, llavors,

la província única». Per la seva banda, Rafael Ribó opina que CiU ha renunciat en principi a la vegueria «perquè diuen que això ja ho faran ells quan els sembli, i que mentre hi hagi províncies no cal fer vegueries. Amb la desaparició de les províncies suprimiries les diputacions de colp i volta. Amb una iniciativa del Parlament a les Corts Generals de llei orgànica d'alteració dels límits provincials, es podria aconseguir que Catalunya fos una sola província.»

Les opinions sorgeixen, però, igualment, des d'altres instàncies cíviques o polítiques. Fa tres anys la Crida va fer una enquesta a tots els partits polítics del Principat. «Tots, fins i tot el PSC-PSOE, van contestar que eren contraris a les diputacions i a la permanència de les províncies. És curiós com ara no diuen el mateix», diu Àngel Colom.

Per a Max Cahner, ex-conseller de cultura de la Generalitat i expert en el tema, «quan l'oposició no tenia poder ni local ni territorial ni català, doncs, tothom estava d'acord amb la desaparició de les províncies. Però ara que les estructures dels partits són provincials perquè ho obliga la circumscripció electoral, hi ha uns interessos creats. Fins i tot hi ha les noves autoritats o classe política democràtica a les capitals de província. Aquests fan pressió en contra de la modificació en vegueries perquè, és clar, Girona només perdria un parell de comarques, però a Tarragona en quedarien dues o tres, etc. Els partits polítics compten amb les places d'elegits per contentar. Com que no paguen sous... són les persones més influents les que en definitiva ho volen evitar».

El contrapoder

Des del segle passat la ciutat de Barcelona va crear una àrea metropolitana que va transformar-se en l'ac-

tual municipi de Barcelona. A partir de la gran onada d'immigració dels anys seixanta, tot el Baix Llobregat i zones properes al Vallès i al Maresme s'hi van incorporar. Mentre la ciutat de Barcelona augmentà, en vint anys, la població en un 32 per cent, els municipis del seu entorn ho van fer en un 150 per cent. El Pla Comarcal del 1953 i el Pla Director de l'Àrea Metropolitana del 1964 configuraren l'àmbit actual de la Corporació Metropolitana de Barcelona. Avui, la CMB aplega vint-i-set municipis i aglutina la meitat de la població de Catalunya.

L'ambigüitat del «document de treball» pel que fa a la vegueria no hi és a l'hora de definir el futur de la CMB. La disposició addicional tercera la suprimeix. S'acaba així la història d'un organisme que va ser creat per decret l'any 1974.

Ramon Camp explica les raons que aconsellen, al seu parer, la desaparició de la CMB: «Són raons de tipus funcional, en el sentit que un dels principis que inspiren el document és la generalització del procés comarcal. Llavors, ens trobem que a l'àmbit actual de la CMB apareixen cinc comarques. Mantenir l'actual Corporació seria realment una complexitat administrativa enorme. Reconeixem el fet metropolità que es concreta en uns tipus de necessitats i de serveis. Aquests serveis s'han d'organitzar a base d'agències o autoritats úniques que prestin aquests serveis i en les quals estiguin representades totes les administracions que actuen en aquest territori».

Mercè Sala, vice-presidenta de la CMB, és contrària a la decisió de CiU. «Nosaltres hem fet estudis i s'ha demostrat que, dins l'actual àrea metropolitana, a més d'haver-hi un continu urbà físic, el que hi ha és una interrelació diària de persones que es desplacen contínuament d'un municipi a un altre per treballar. Això significa que hi ha relacions molt fortes i que no es pot anar amb una organització que les destrueixi o les esmicoli. El que passa és que, d'alguna manera, i després en les discussions CiU ho ha anat dient, la proposta que fan és que siguin unes agències les que prenguin les decisions. No queda clar si dependran totalment de la Generalitat i tindran una representació municipal. Aquesta fórmula em sembla que no respecta els principis d'autonomia municipal ni d'eficàcia del servei. Jo crec que en la proposta del «document» ha primat molt l'argument polític».

Comença la campanya electoral

Uns quants milers de persones es van manifestar dissabte passat a València, en una convocatòria «no política» impulsada des d'un partit polític, per «l'idioma valenciano»

J. Castelló

Dissabte passat, atenent a la convocatòria d'Unió Valenciana, amb el suport d'algunes dotzenes d'entitats culturals de localitats pròximes a la ciutat de València, que només ixen a la llum per commemorar efemèrides com aquesta, alguns milers de valencians es van aplegar per l'«idioma valenciano», diferenciat del català.

Molts interrogants, però, van precedir aquesta convocatòria, interrogants que cal començar a investigar.

tes amb els colors de la suposadament extinta Fuerza Nueva i banderes espanyoles amb l'escut imperial franquista), i amb un ressò entre els mitjans de comunicació curiosos per diversos, també com sempre.

Segons *Las Provincias*, l'assistència oscil·lava entre les 350.000 persones dels organitzadors i les 50.000 calculades per la policia nacional, xifra «oficial» que cap altre diari no recollia. *Levante*, per contra, xifrava l'assistència entre les 200.000 persones assenyalades pels manifestants i les 20.000-30.000 calculades per la poli-

Rafael Ribó es mostra d'acord a reconèixer el fet metropolità però no amb l'actual CMB: «Nosaltres proposem que sobre l'àmbit metropolità més extens, que seria aproximadament la Regió I de la Segona República, es creï una entitat amb uns mínims poders pels fets realment metropolitans».

Marc Aureli Vila és també partidari de la supressió de l'ens metropolità: «Crec que la CMB s'ha de canviar per raons tècniques i pel coneixement que tenim avui dia del que han representat les grans corporacions en el món. S'ha vist que la mitjana de despeses per càpita de la prestació de serveis a les grans corporacions és més elevat que no pas si hi ha una divisió municipal».

A part el debat tècnic, la lluita política entre CiU i el PSOE és evident. Dels vint-i-set municipis que componen la CMB només dos, els més petits, són de CiU. La resta tenen alcaldes del PSC-PSOE i PSUC, amb clara majoria socialista.

Uns dies després de l'entrada del «document» al Parlament, Ramon Trias Fargas, president de Convergència i líder de l'oposició municipal, manifestava a la premsa: «No podem mantenir institucions antigues, impropies dels problemes moderns, simplement perquè siguin un focus de poder polític que controlen els socialistes.»

La vice-presidenta de la CMB creu que, en certa manera, l'ens és un contrapoder. «Tampoc és que es pretingui que ho sigui, perquè podrien estar tenint un govern del mateix signe polític... El que passa és que es dona la casualitat que no és del mateix signe. A més, agafant una mica la història per què la gent vota a un partit o a un altre, posem la més coherent, que en una gran àrea industrial tingui més tendència a votar esquerres. Això fa que també hi hagi por política».

Ramon Camp afirma que algunes actuacions de la CMB extralimiten les seves funcions i no s'ajusten a la funció d'un ens local. «Hi ha una voluntat expansiva de les competències de la CMB que fa que a vegades pugui interferir l'actuació del govern de la Generalitat». Rafael Ribó creu que la CMB és una temptació per ser utilitzada com un contrapoder, mentre que el Grup Popular es mostra partidari de l'ens actual, i el representant d'ERC considera que «si no es limiten les seves funcions, es pot convertir en un contrapoder». El debat resta obert. □

Molta, moltíssima tercera edat.

En primer lloc, la mort per accident de cotxe d'un jove militant d'UV, quan tornava d'encartellar els pobles de l'Horta amb l'anunci de la manifestació. Després, l'estranya i casual presència de González Lizondo i alguns exaltats militants del seu partit quan travessaven València els trens amb els seguidors del Barça, seguidors que van agredir brutalment transeünts i veïns tot el recorregut dins el País Valencià. Convindrà també, però, resseguir els fets i les provocacions des de principi.

Una manifestació, doncs, precedida d'uns fets lamentables, i aprofitats políticament, malgrat les declaracions de bones intencions de Vicente González Lizondo. Una manifestació, com sempre, amb una assistència fidel entre la dreta (AP i PDP, i pancartes contra la LODE [!]) i l'extrema dreta de la ciutat de València (pancar-

cia nacional —¿un altre agent?—. Finalment, *El País*, calculava, de fonts pròpies, 19.000 persones.

Entre els manifestants, la megafonia d'alguns cotxes escridassava xifres, en tot el trajecte, que augmentaven vertiginosament: 70.000, 100.000, 200.000, 350.000 i 500.000. «No exagereu tant» —els recriminava Lizondo—. 350.000 persones haurien necessitat unes setze hores de processó —i només n'hi hagué una— atés el trajecte que van seguir i la velocitat que duia la marxa, i haurien omplert més de vint places de bous com la de València. De tota manera, comparant amb les xifres dels anys anteriors, inflades metòdicament per *Las Provincias*, enguany, menys, molts menys. I al final, convocatòria per assistir als actes de diumenge en honor a la Mare de Déu dels Desemparats. El mateix públic.